

Zastarela baza podataka sa greškom

± Genetski identitet

Franz Xaver Messerschmidt, *Obešeni*, 1770-1783.

Opšti status identiteta u savremenoj kulturi vodi poreklo od postkonceptualnih i postmodernističkih dekonstrukcija autentičnosti i autorstva koje su se na različite načine odvijale u likovnim umetnostima, književnosti, teoriji i filozofiji tokom sedamdesetih i osamdesetih godina dvadesetog veka. Promenom ekonomske uloge kulture tokom devedesetih, uspostavlja se složena pluralistička matrica u kojoj je identitet instrumentalizovan u gotovo univerzalnu ideološku paradigmu. Ta pluralistička matrica se manifestuje kao neutralno i otvoreno polje za realizaciju lične inovativnosti, različitosti ili tolerancije, ali je istovremeno i imperativ za konstantnu proizvodnju, procesiranje i potrošnju životnih stilova i imidža u svakodnevnom životu odnosno poetika i opusa u oblasti umetničkog stvaralaštva.

Zbog toga identitet predstavlja jednu od najzahvalnijih tema savremenih likovnih umetnosti i umetničkih teorija, koje ga najčešće tretiraju kao psihološki, rodni, rasni, etnički, sociološki i politički fenomen. Indikativno je da svi ti aspekti nastaju prvenstveno u preseku kulturnih odrednica i obrazaca (±kulturni relativizam). Oni su visoko relacionalni, zavise od aktuelnih društvenih trendova i zasnivaju se na jeziku. Pošto se jezik zasniva prvenstveno na principima prepoznavanja i ponavljanja, kreativnost se u njemu lako svodi na nivo „slobodnog” izbora, kombinovanja ili suprotstavljanja jezičkih odnosno društvenih pozicija. I mada to može da izgleda logično imajući u vidu kulturu kao autoreferentan sistem, postoje važni materijalni aspekti identiteta koji su time zanemareni ili potcenjeni, a zbog kojih je diskutabilno da li je kulturno mapiranje identiteta i približno toliko relevantno za naše razumevanje sveta i stvarnosti.

Novija saznanja u fizici, genetici i evolucionoj biologiji diskreditovala su mnoge faktički i dalje važeće kulturne koncepte, teorije i škole mišljenja promenivši shvatanje ljudske prirode, seksualnosti, istorije, obrazovanja i društvenih odnosa. Otkriće genetske pozadine prirodne selekcije, na primer, pokazuje da se određenje pojedinca/pojedinke svakako ne ostvaruje (samo) konzumiranjem, interpretacijom,

kombinovanjem ili nadmetanjem u okviru bilo koje, ma koliko složene, kulturno-jezičke platforme nego prepoznavanjem, razumevanjem i promenom činilaca koji uspostavljaju tu platformu. Ili, kao što Mišel Uelbek cinično ali precizno metaforizuje svojim kapitalnim romanom *Elementarne čestice*, identitetska sloboda se ne realizuje usvajanjem predefinisanih rodni pozicija ili seksualnih praksi, nego pronalaženjem načina za prevazilaženje same polnosti kao antropološke datosti.

Neki od danas najzanimljivijih, često i najprovokativnijih (mada ne nužno i najjemenentnijih) umetnika izbegavaju neposredno ili kultuno očekivano tematizovanje identiteta, preferirajući distanciran, indirektan ili apstraktan pristup. U umetnosti i van nje, razmatranje identiteta obuhvata dva različita skupa pitanja: *Kako identitet „funkcioniše“* i *Kako identitet nastaje*.

Umetnici: *Photo-Robot*, Kraftwerk, Gilbert & George, NSK/Laibach, Diane Arbus, Franz Xaver Messerschmidt, Cindy Sherman, Elisabeth Peyton, Pleix, Inez van Lamsweerde, Alexander Apostol, Piotr Uklanski, AES, Andreas Gursky, Spencer Tunick, Wim Delvoye.

Bibliografija:

Donald Symmons, *The Evolution of Human Sexuality*, Oxford U.P., New York, 1979.

Met Ridli, *Genom*, Plato, Beograd, 2001.

Met Ridli, *Crvena kraljica*, Dosije, Beograd, 2004.

Mišel Uelbek, *Elementarne čestice*, Plato, Beograd, 2006.

Filmografija:

Friedrich Wilhelm Murnau, *Der Letzte Mann*, 1924.

Andrew Niccol, *Gattaca*, 1997.

Ettore Scola, *Brutti sporchi e cattivi*, 1976.

Jack Arnold, *The Incredible Shrinking Man*, 1957.

Jan Švankmajer & Ernst Gossner, *Faust*, 1994.

Oskar Roehler, *Elementarteilchen*, 2006.

Peter Weir, *Truman Show*, 1998.

Robert Zemeckis, *Forest Gump*, 1994.